

Beifügen in Kenntnis zu setzen, dass die Gesuche um Aufnahme in den gedachten Curs längstens bis zum 18. Juli l. J. im Wege des k. k. Bezirksschulrathes hieramts einzubringen sind und dass bei der Aufnahme jene Bewerber in erster Linie werden berücksichtigt werden, welche

an Volksschulen dienen, bei denen Schulgärten bestehen.

K. k. Landesschulrath.

Laibach am 29. Juni 1892.

Der Landespräsident:

Winkler.

L i s t e k.

Listi slovenskega pesništva.

XIII.

Gospod urednik! Z nesrečno številko začenja današnji listek. Ominozno je število 13. Vender, ker smo učitelji navzlic vsemu pritisku od zgoraj, od zdolaj in Bog vedi še vse od kod, kolikor teliko napredni, in mene to število prav nič ne moti, upam, da tudi Vas ne spravi v zágato; saj smo pohlevni, pohlevni. Duh časa nas je tudi že toliko obsenčil, da ne verujemo vsake srednjeveške in ne novoveške čenče.

Sicer pa moram resnico povedati, da v sedanjih vročinah, v dobi pasjih dnij — teh imamo učitelji mnogo v letu — in kislih kumar nikdo ne piše rad in tudi jaz ne; prijetnejše je v hladni senci in veseli družbi kot za pisalno mizo sredi brenčočih in ne-brenčočih muh. Zato ne morem kaj, če uide tudi kakšna pikra, številka 13 je nesrečna številka in učiteljstvo ni tnilo, na katerem bi se vsak petelin repenčil.

Omenil sem zgoraj, da smo nekako napredni, da smo v duhu časa. Da, napredek, duh časa! To so lepe besede, a treba jih je tudi lepo umeti. Duh časa je ona nebranljiva sila, ki nas tira dalje, dalje . . . kam? — za napredkom. O, to je nagla hoja. Vender jaz ne verujem onim, ki trde, da kdor ne koraka uprav vstricno in kakor bi rekli vojaki «taktisch» z duhom časa, zaostaja; in zopet se ne strinjam z onimi, ki mislijo, da treba orjaške korake, katere meri časovni duh, opazovati od daleč — z neko tesnósrčno observanco. Quod bonum est, tenete.

Za duhom časa se pomika izobrazba človeška, za njim napredek.

Kaj pa, če kdo na potu obnemore, zaostane, da ga duh časa prehití? Obsedel je, in le za to, ker se ubraniti ne more, drvi ga tok napredka na pol zavestnega s seboj. Da-li more kranjski začasni učitelj s 360 glđ. letne plače hoditi, ne 1 ali 2 km, recimo 100 km za duhom časa, o tem je sodba težavna, a vender ne težavnejša kot zadača: koliko prehití duh časa v 2 ali 3 letih.

To je pa že hudo razmotrivanje, porečete gotovo g. urednik! Toda potrpite; ni prehudo, kakor ni pre-

hudo dosmrtna pokora v spomin rojstvene tristoletnice J. A. Komenskega.

Duh časa zahteva, da smo vzorni, vzorni v vsem: v šoli, zunaj šole in vzorni tudi — v mošnji. Nekaj več drobiža bomo res dobivali v «kronah», a več drobiža še ne bode več plačila. Kedaj neki uredi našo valuto?

To ve sam Bog, kateremu je tudi znano, kdaj smo začeli in kedaj nehamo pred sl. deželnim zborom raztresati svoje moledovanje. Tudi to je menda duh časa, kali!

Oni dan sem bral v slovenskem listu, kako se poteza neka podružnica sl. c. kr. kmetijske družbe kranjske, da vodstvo omenjene družbe deluj na to, da bodo učitelji na deželi barem večji v obdelovanju šolskih vrtov.

Ko bi bil ta nasvet v kakšni lepši in drugačni obliki, ne bi ga niti omenjal, a ker se je hotelo bržkone s tem nekako pred svetom sumničiti tamošnje gg. kolege, ne morem molčati. O ti moj ljubi Bog, sem si mislil, in pomiloval tovariše. Samega sebe sem prašal, kje neki so ti gospodje dovršili učiteljske. Morda so celo spričevala ponaredili in tako prišli «kontrabant» v učiteljski krog. A, ne boš Jaka, premislím se in spomnim onega tovariša, ki je že s sedemnajstim letom po svojem srečnem rojstvu šolski voditelj. Da, taka mora biti!

Kmetijstvo se uči na pripravnici prav tako kot krščanski nauk ali zgodovina. Imamo sicer o metodi in obliki tega pouka sedaj nekoliko drugačne pojme kot na šolskih klopeh; za to se pa ne da tajiti, da kdo ni usposobljen tudi v tem predmetu.

Resnica, dognana žalostna resnica je, da se pri nas stori za šolske vrte poleg «mastnih» nagrad baš toliko, kolikor hoče slavni krajni šolski svet; in da je res duh časa že moral prehiteti one, ki mislijo, da je učiteljstvo tarča, kamor sme vsakdo zaganjati svoje — kozle

Zdaj je tudi doba raznih učiteljskih shodov, ko si drug drugemu tožimo svoje težave, drug drugega bodrimo na težavnem potu življenja. In čudno to, g. urednik, svojemu stilu ne pripisujem tolikega upliva, sam bi se ga ustrašil; sleherni učitelj sodi o naših razmerah pesimistiški, uzrok mora biti kje drugod

Bližajo se velike počitnice, z njimi tudi preoblično in pouku kvarno učiteljsko preseljevanje iz jednega kota domovine v drugi. No, pa bodi že kakorkoli: zapustili bomo šolske skrbi, šolski prah in ne-

zmosno vročino. Bog daj, da bi počitnice vsem veliko koristile, oživele izgubljene nade, okrepile up v bodočnost, da nikdo med nami — še tudi v «Tovariši» — ne ostane — ne bode več
pesimist.

Naši dopisi.

Iz postojinskega okraja. (Okrajna učiteljska konferencija). Točno ob 1/211. uri je otvoril skupščino e. k. okrajni šolski nadzornik g. J. Thuma, pozdravil skoro polnoštevilno navzočno učiteljstvo, omenil našega presvetlega cesarja, najvišjega zaveznika šolstva, na kar je zbrano učiteljstvo navdušeno zaorilo trikrat: «slava!» — Gosp. nadzornik je potem v imeni vseh navzočnih pozdravil prebl. g. c. kr. okr. glavarja markiza Gozanija, čemur je sledil gromoviti «živio!» Gospod markiz je zares priljubljen med nami.

Ko je še g. predsednik predstavil v naš okraj na novo došle učitelje in učiteljice, bila sta po navetu g. A. Skale «per acclamationem» voljena zapisnikarjema gospod. M. Pajser in g. J. Verbič iz Trnovega.

Gospod nadzornik je potem obširno poročal o stanju šol in izjavil, da so uspehi sploh povoljni. Tu in tam se še dobi kakšna napaka glede metode, discipline, gradiva itd.; vidi pa se povsod, da se vsakdo trudi napredovati in popoljevati svoje znanje, svojo prakso.

Poročilo je napravilo ugoden utis in bilo vsprejeto z odobravanjem. Za razne opazke smo g. nadzorniku prav hvaležni.

Gospod J. Hribar, ki je vsled g. T. Josina boleznini prevzel referat za oba, razlagal je umljivim načinom prednosti pokončne pisave. Vsakdo je spoznal, da je sedanja pisava posebno glede na zdravje in rast šolskih otrok kvarna. Skupščina je potem jednoglasno sprejela poročevalčev predlog, da se začni v prihodnjem šolskem letu v nekaterih šolah s pokončno pisavo. Dotični učitelji naj to naznanijo vsaj jeden mesec pred bodočo letno učiteljsko skupščino, da bodo poročali o uspehih.

Žreb je pogodil najprej gospo M. Moser-Steiner, da je prebrala svoj elaborat skupne naloge «Vzorno učiteljevo življenje v šoli in zunaj šole». Gospa poročevalka sicer ni merila referata s kilometri, marveč z umerjeno, premišljeno, tehtno besedo. Kar je povedala, bilo je jedrnato, posnemovalno.

Izmed učiteljev je sreča in številka zadela g. A. Levslika, da tudi on prebere svoje delo. Z navdušeno-prepričevalno besedo je g. tovariš pojasnjeval svoje misli o uzornem učiteljevem življenju. — Kakor menda vsi referati, tako je končal tudi njegov s tem, da bi se učiteljevo življenje znatno približalo

temu vzoru, ko bi bilo učiteljstvo stann in dolžnostim primerno plačano.

G. Thuma, načelnik knjižničnega odbora, poročal je potem o stanju okrajne učiteljske knjižnice. Poročilo je bilo vsprejeto brez ugovora. G. Zaman je potem predlagal, da se spremeni pečat: «Bezirkslehrerbibliothek» v slovenski. Rekel je, pokazavši nam V. zvezek «Jurčičevih zbranih spisov», kateri je bil samo petkrat udarjen s pečatom, da mora pokojni Jurčič pač žalostno gledati z nebeških višav učiteljstvo postojinskega okraja, ki označuje njegova slovenska dela z nemško «Bezirkslehrerbibliothek». — Predlog je bil vsprejet jednoglasno.

Knjižnični odbor je ostal prejšnji, v stalnem odboru pa so postojinski gg. in g. Zarnik.

G. predsednik je potem še naznanil neke nove odloke šolskih oblastev.

Na to je stavlil g. A. Požar samostojen predlog, naj deželni šolski svet izda regulativ, kakšno in koliko bode učiteljevo stanovanje. Sedaj se namreč dogaja, rekel je, da občina najme učitelju privatno stanovanje, ki pa nikakor ne zadostuje zakonitim in istinitim potrebam. Vsprejelo se je jednoglasno.

G. nadzornik potem sklene skupščino z vsklikom «slava» presvetlemu vladarju, čemu se je učiteljstvo navdušeno odzvalo in zapelo stoji cesarsko pesem.

Ostali čas pred obedom se je vporabil v to, da smo ogledali «razstavo pisмениh izdelkov in ženskih ročnih del nekaterih šol raznih kategorij».

Svoje izdelke je izložilo sedem šol, namreč: Postojina, Senožeče, Knezak, Šturje, Št.-Vid, Budanje in Lozice. — O vseh teh izbranih izdelkih otroške marljivosti in učiteljske skrbljivosti poročati in vse dostojno oceniti je težavno, da, nemogoče. Razstavo bi bilo treba študirati več dnij, da bi človek imel o nji vsaj nepopolno sliko.

Posebno lepa in mnogovrstna so bila rokodela postojinske šole. Tudi šturska šola je pokazala prav lepe in praktične izdelke. G. Josin je pokazal, kaj se lahko doseže s svojimi učenci v lepljenji ali karto-nazi. To so bile res mične podobe.

Splohi mora vsakdo priznati, da je bilo videti v vseh izdelkih, pisмениh ali risarskih, leparskih kakor tudi v ženskih rokodelih, da se učiteljstvo trudi, da deluje vstrajno in pazi na vsak pogrešek svojih učencev, sicer bi ne bilo možno, kaj tako dovršenega izložiti.

Skupni obed je bil pri g. Vičiču. Med mnogimi napitnicami je omeniti one g. nadzornika presvetlemu